

GÜNEY SUDAN

PETROL SEKTÖRÜ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

Tarih: Ekim 2025

Raporu Hazırlayan: Juba Ticaret Müşavirliği

1. Güney Sudan Pazarında Petrol Sektörü (Genel)

Güney Sudan, yaklaşık 15.8 milyonluk nüfusu ve 644.329 m²'lik coğrafi alanı ile orta ölçekte bir ülke sayılmaktadır. Güney Sudan ekonomisi %98 oranında petrol gelirlerine bağımlı olup, petrol ülkenin açık ara en önemli doğal kaynağıdır. Petrol ilk olarak güneybatı Sudan'da (şimdilerde Güney Sudan'ın kuzeyi) 1977'de keşfedilmiş ve ticari değerinin olduğu 1980'de anlaşılmıştır. Ülke, Sahra Altı Afrika'daki en büyük üçüncü petrol rezervine sahiptir.

Rafineriye sahip olmayan Güney Sudan işlenmiş petrol ürünlerini (benzin, mazot, heavy fuel oil-HFO) Kenya'dan temin etmektedir. Ülkede –Bentiu'daki (Tharjiath) küçük kapasiteli rafineri haricinde- rafineri olmaması, Güney Sudan'dan pompalanan petrolün Sudan'da rafine edilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu yönüyle, ülkede **petrol rafinerisi** yatırımı konusunda potansiyel mevcuttur.

Yukarı Nil eyaletinde yeni bir petrol rafinerisi kurulumu için uzun yıllardır ertelenen- çalışmalar son Sudan krizinin etkisiyle ülke gündeminden düşmüştür. Güney Sudan merkezli özel bir şirket olan Trinity Energy bu proje kapsamında 500 milyon \$ tutarlı bir yatırım planlamakta idi. Bentiu rafinerisinin işleticisi olan SNP Group (Safinet-Nilepet) ise Güney Sudan devlet kurumu Nile Petroleum Co.Ltd. ve Rusya menşeli Safinet ortak girişimidir.

Ülkede çok büyük oranda enerji arzı eksikliği vardır. Güney Sudan'da nüfusun sadece küçük bir kısmı jeneratörlerden elde edilen elektriğe erişebilmekte olup; elektriğe erişim oranı kentsel alanlarda nüfusun yaklaşık 1/6'si iken kırsal alanlarda erişim % 1'den daha azdır.

Ülkede, hidroelektrik, güneş enerjisi, katı ve sıvı yakıtla çalışan santraller açısından büyük yatırım potansiyeli bulunmaktadır. Ülkenin önemli bir hidroelektrik potansiyeli olmakla beraber kullanılamamaktadır. Nil Nehrinin en büyük kolu olan ve ülkeyi güneyden kuzeye kat eden Beyaz Nil nehri üzerine hidroelektrik santrali kurma projeleri uzun süredir seslendirilmekle beraber, **Mısır'ın Nil Nehri suyunun kullanımı üzerinde şiddetli tepkiler verebileceği bilinmektedir.** Son dönemde güneş enerjisi yatırımları gündemde olup; bu alanda büyük yatırım fırsatları mevcuttur.

Ülkedeki zayıf asayiş koşulları, siyasi konjonktür ve mali disiplin eksikliği, ülkenin kanıtlanmış **3,75 milyar varil** petrol rezervlerinden finansal olarak faydalanmasını engellemektedir. Güney Sudan'ın petrol sektörü bir kamu kurumu olan **NilePet National Petroleum Corporation** firmasının yasal idaresinde olup; ülkedeki petrol piyasasının hemen tümü Güney Sudan Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) Hükümeti arasında imzalanan ikili protokoller çerçevesinde, Çin H.C.'nin kontrolünde bulunmaktadır.

Güney Sudan hükümeti, ülkenin petrol sektörüne uluslararası yatırımcıları çekmek amacıyla 23 Haziran 2021 tarihinde, başkent Juba'da düzenlenen bir tanıtım töreniyle; ülkenin ilk petrol ruhsatlandırma görüşmelerini (lisanslama turlarını) resmen başlatmıştır.

Güney Sudan Cumhuriyeti Petrol Bakanlığının yeni araştırmalarına göre, ülkenin petrol ve gaz rezervlerinin yaklaşık %90'ı keşfedilmemiş durumda olup; ülkenin bu haliyle uluslararası yatırımcılar için benzersiz bir fırsat sunduğu ifade edilmektedir.

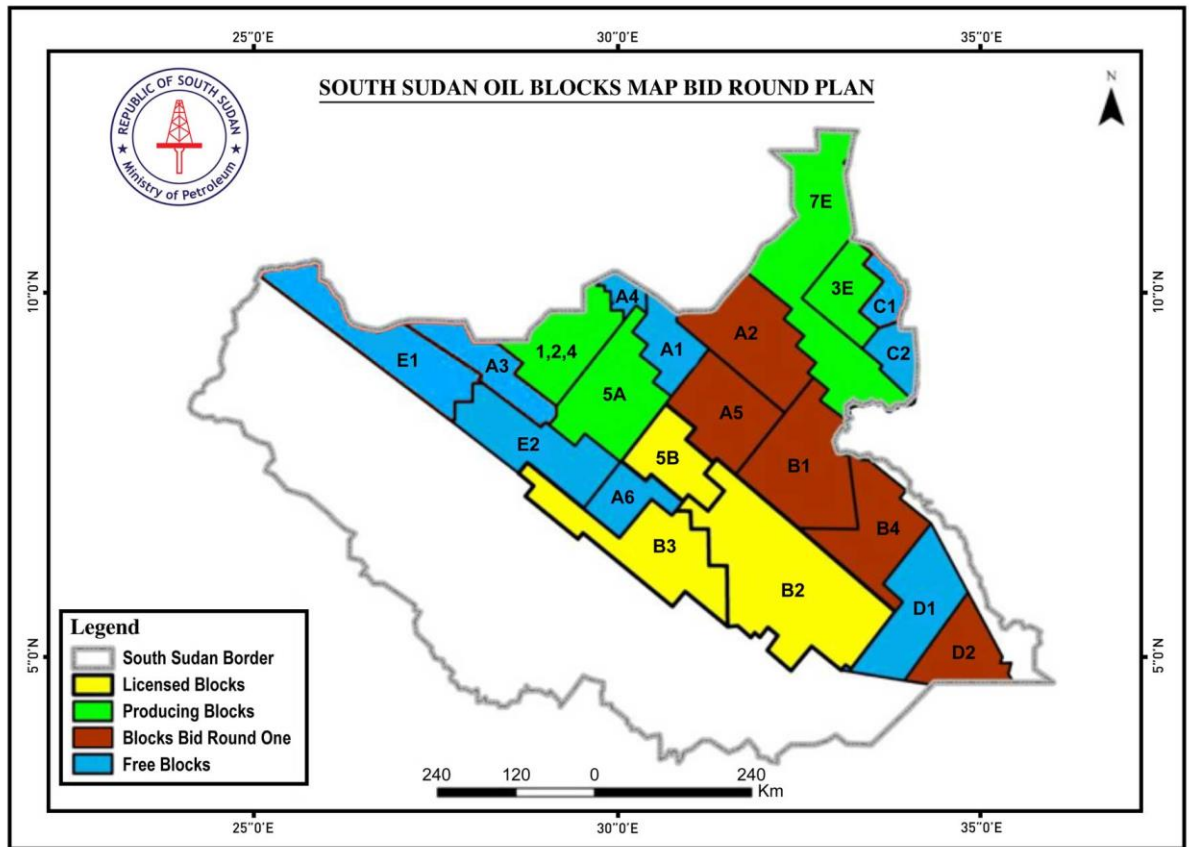
Güney Sudan Petrol Bakanı Puot Kang Chol; yatırımcılar ve işletmeciler için potansiyel hidrokarbon içeren yeni arama blokları belirlediklerini, enerji sektörünü yatırıma açmak

istediklerini, Petrol Kanununda da belirtildiği gibi şeffaf olmayı amaçladıklarını ifade etmiştir. Chol, ayrıca; petrol lisanslama görüşmelerinin, hâlihazırda Çin ve Malezya'dan büyük petrol ve gaz şirketlerine ev sahipliği yapan bir bölgeye yeni yatırımcıların ilgisini çekmeyi amaçladığını vurgulamıştır.

Tekliflere açılacak petrol arama sahalarının lokasyonlarını gösteren haritalar ve diğer açıklamalar www.southsudanlicensinground.com internet sitesinden yayımlanarak tüm dünyaya duyurulmuş olup; potansiyel yatırımcıların yeni petrol arama sahalarına dair detaylı bilgi taleplerini Petrol Bakanlığına iletebilecekleri açıklanmıştır.

Yeni coğrafi alanlarda henüz keşfe açılacak sahaların büyük fırsatlar doğuracağı düşünülen ülkede; GSC Yatırım Bakanlığının son açıklamalarına göre; Tullow Africa Oil şirketi geçenlerde Kenya'nın Anza Havzasında petrol yatakları keşfetmiş olup; bu keşfin Güney Sudan – Kenya sınırında yeni petrol rezervi sahaları olabileceğine işaret ettiği ifade edilmiştir.

Sektöre ve devlet petrol şirketi NilePet'in bilançosuna ilişkin yeterli şeffaflık olmadığı yönündeki eleştirilerin odağındaki hükümet, petrol sektörüne uluslararası yatırımcıları çekmek amacıyla ülkenin ilk petrol ruhsatlandırma görüşmelerinin kamuya açık bir şekilde yapılacağını duyurmuştur. Aşağıdaki haritada; petrol sahalarının lisans durumları gösterilmektedir.

1.1 Petrol Sektöründe Üretim

Güney Sudan, Afrika kıtasının önemli petrol üreticilerinden biri olup, ekonomisinin büyük bölümü ham petrol ihracatına dayanmaktadır. Ülkedeki başlıca üretim sahaları Muglad ve Melut havzalarında yer almaktadır. Ancak, sınırlı rafineri kapasitesi nedeniyle, işlenmiş petrol ürünlerinin büyük kısmı ithal edilmektedir.

Güney Sudan Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) Hükümeti arasında imzalanan ikili protokoller çerçevesinde, Güney Sudan'daki petrol piyasasının neredeyse tamamı Çin H.C.'nin kontrolündedir. Covid 19 salgını nedeniyle Güney Sudan'ın günlük petrol üretimi 2020'de, 200.000 varilden önce 180.000 varile ardından da 2023 yılında 165.000 varile kadar düşmüştür.

Güney Sudan çıkardığı petrolü petrol boru hatlarıyla Sudan üzerinden ihraç etmekte olup petrolün Sudan üzerinden geçerek kargo gemilerine yükleneceği Sudan Limanı'na ulaşması için Sudan'a nakliye ücreti olarak günde 10.000 varil petrol vermektedir. Sudan, böylelikle Güney Sudan petrolünden her ay yaklaşık 18 milyon dolar gelir elde etmektedir. Bununla birlikte, Sudan'daki iç savaş ortamında petrol boru hatlarına paramiliter güçler tarafından gerçekleştirilen saldırılar sonucu petrol boru hatları kapatılmıştır. Güney Sudan, Sudandaki savaş öncesi 200.000 varil petrol ihraç ederken petrol boru hatlarına yapılan saldırılar nedeniyle son dönemde (2024-2025) petrol ihracatı günde yaklaşık 90.000 varile kadar gerilemiştir.

Güney Sudan, devlet gelirlerinin büyük kısmını bu ihracattan elde etmektedir. Sudan'daki savaş nedeniyle Güney Sudan'ın petrol ihracatında kesintiler yaşanmış olup, halihazırda kırılgan bir ekonomik yapıya sahip olan Güney Sudan'ın petrol gelirlerinden mahrum kalmasının, anılan ülkede ciddi mali krize ve siyasi istikrarsızlığa neden olacağı değerlendirilmektedir.

Aşağıdaki tabloda ülkenin petrol üretim düzeylerine dair bilgiler ve beklentiler yer almaktadır.

Güney Sudan'ın Petrol Üretimi	2022a	2023a	2024	2025b
Petrol üretimi günlük varil ('000 b/d)	141.0	135.0	147.0	145.0
Tüketici fiyat enflasyonu (ortalama)	-6.7c	2.5	12.2	5.6
Ham petrol ihracatı (US\$ milyar)	4.4	3.4	3.2	3.2
Mal ihracatı fob (US\$ milyar)	4.4c	3.4	3.2	3.0
Mal ithalatı fob (US\$ milyar)	2.5c	2.5	3.4	3.5

Açıklama: Sudan'da 2023 yılının Nisan ayında başlayan çatışmalar sonucu petrol boru hatlarına yapılan saldırılar nedeniyle petrol boru hatları kapalı kalmış olup Güney Sudan'dan Sudan'a yapılan petrol ihracatı durma noktasına gelmiştir. Tabloda ifade edilen rakamlar tahmini olup 2024 ve 2025 yıllarında Güney Sudan'ın petrol ihracatı günde 90.000 varile kadar gerilemiştir.

(a) Tahmin

(b) Öngörü

(c) Gerçekleşme

Kaynak: Economist Intelligence Unit

1.2 Ortalama Üretici Fiyatları

Ülkenin ürettiği ana petrol türleri arasında Dar, Nile ve Fula gibi karışımlar bulunmaktadır. Bu karışımların API yoğunlukları, sülfür içeriği vs. gibi kalite özellikleri bakımından farklılık göstermekte olup petrol fiyatları, içerisinde kullanılan karışımların kullanım miktarlarına göre değişmektedir. Örneğin Daha yüksek API'li, düşük sülfürlü petrol genellikle daha yüksek fiyatla satılmaktadır.

Bununla birlikte, üretim miktarı, boru hattı altyapısı ve transit güzergâhların durumu, uluslararası piyasa fiyatları ile birlikte bölgesel güvenlik ve lojistik sorunlar da üretici fiyatlarını belirlemede önemli rol oynamaktadır.

Aşağıda hem resmi hem de daha güncel kaynaklara dayanan tahmini fiyat aralıkları yer almaktadır.

Dönem / Kaynak	Fiyat (USD / varil)	Açıklamalar
2024 / 2025	~ \$64–\$75	Kaynaklar “crude oil current price” için bu aralığı vermektedir.
2024 başı	~ \$74	“Blocks 3 and 7” üretiminde petrolün varil fiyatı bu civarda kabul edilmiştir.
2019–2020	~ \$69.62	Petrol ihraç gelirleri ve satışlara dair resmi raporlarda bu fiyat belirtilmiştir.

1.3 Petrol Sektöründe Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler

Güney Sudan'ın petrol sektöründe, üç ana konsorsiyuma liderlik eden Asya ulusal petrol şirketleri hâkimdir. Her bir işletme grubu hemen hemen tümüyle;

Malezyalı Petronas (*)

Hindistanlı ONGC Videsh,

Çinli CNPC (China National Petroleum Corp.)

tarafından kontrol edilmektedir.

Bunların yanı sıra küçük hisselerle sahip; Sinopec (China Petroleum & Chemical Corporation), Tri-Ocean Energy (Mısır) ve KUFPEC (Kuwait Petroleum Corp.) gibi firmalar ve tüm konsorsiyumlarda paydaş olarak temsil edilen Güney Sudan ulusal petrol şirketi Nilepet (Nile Petroleum Corp.) yer almaktadır.

Güney Sudan'ın hissesi tümüyle kamuya ait olan petrol şirketi Nilepet, ülkenin petrol sektörünün gelişmesinde hayati bir role sahiptir. 2009 yılında kurulan Nilepet, Güney Sudan'da faaliyet gösteren her konsorsiyumda hisse sahibidir; ayrıca akaryakıt ithalatını, dağıtımını ve depolama ve ayrıca kendi perakende istasyonlarını işletmektedir.

Öte yandan, Güney Sudan merkezli Trinity Energy Corp. şirketi ülkedeki en büyük özel akaryakıt depolama ve dağıtım şirketidir.

1.4 Petrol Sektöründe Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi

Güney Sudan petrol sektöründe özellikle perakende ve toptan satış kanalları; ülkede altyapı eksikliği, güvenlik ve asayiş sorunları, ithalat bağımlılığın yüksek olması ve düzenleyici kapasite eksikliği gibi sorunlar nedeniyle gelişmemiştir.

Toptan Satışlar (Wholesale / Bulk): Toptan petrol ürünleri satışı, başta kamu kurumları, uluslararası insani yardım kuruluşları, özel sektör firmaları (özellikle madencilik ve lojistik) gibi büyük ölçekli tüketicilere yönelik gerçekleştirilmektedir.

Petrol ürünlerinin büyük bölümü karayolu ile Sudan üzerinden ithal edilmekte olup, gümrük işlemleri, lojistik maliyetler ve güvenlik koşulları toptan satış fiyatlarını doğrudan etkilemektedir.

Sektörde, depolama ve terminal altyapısı yetersiz kalmakta; ürün kalitesi kontrolü konusunda akredite laboratuvar eksiklikleri bulunmaktadır.

Perakende Satışlar (Retail): Güney Sudan’da perakende satış ağı sınırlı olup, başkent Juba başta olmak üzere bazı büyük şehirlerde özel şirketler tarafından işletilen akaryakıt istasyonları bulunmaktadır.

Hass Petroleum, Triple A Petroleum gibi firmalar hem akaryakıt hem de LPG, yağlayıcı gibi ürünlerin satışını yapmaktadır. Kur dalgalanmaları ve lojistik zorluklar nedeniyle ürün fiyatlarında istikrar sağlanamamaktadır. Perakende altyapısı teknik olarak yetersiz olup; bazı istasyonlarda pompa sistemleri, ölçüm cihazları ve güvenlik standartları güncel değildir.

Perakende ve toptan satış kanallarının geliştirilmesi açısından enerji arz güvenliğinin sağlanması, ürün kalitesinin artırılması ve fiyat istikrarı için sektör genelinde yatırımların teşvik edilmesi ve uluslararası iş birliklerinin artırılması önem arz etmektedir.

2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti

Güney Sudan Cumhuriyeti, gümrük kayıtlarını tutacak bir altyapıya sahip olmayıp; **GTİP numarasına göre dış ticaret kayıtları sağlıklı olmadığı gibi** ülkenin toplam dış ticaret rakamları dahi tahmini rakamlardır. Aşağıda Trademap’den alınan Güney Sudan’ın petrol ürünlerinde ülke bazlı ithalat ve ihracat verileri içerir tablolarlar yer almakta olup petrol ürünleri dış ticaretinin, tabloda belirtilen dış ticaret rakamlarından daha yüksek olduğu değerlendirilmektedir.

2.1 Petrol Sektöründe Güney Sudan’ın En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk Ülkeler

Sıra	Ülke Adı	İthalat Değeri* (\$)	Miktar** (ton/kg)	(İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	Kenya	13.708.000	-	85%
2	Uganda	1.783.000	-	11%
3	Mısır	402.000	-	2%
4	Belçika	68.000	-	0,4%
5	Polonya	60.000	-	0,4%
6	Çin	56.000	-	0,3%
7	Singapur	27.000	-	0,2%
8	Ukrayna	7.000	-	0,0%
9	Litvanya	2.000	-	0,0%
	Toplam	16.113.000	-	100%

* 2024 yılı Trademap yansıtma verileridir. 2025 dönemselsel verileri henüz yayımlanmamıştır.

** Miktar bilgisi mevcut değildir.

Not: Güney Sudan’ın 2024 yılı toplam petrol ürün ithalatı **16.113.00** ABD Dolarıdır. Türkiye’nin, Güney Sudan’dan petrol ürünleri ithalatı bulunmamaktadır.

2.2 Petrol Sektöründe Güney Sudan’ın En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği Ülkeler

Sıra	Ülke Adı	İthalat Değeri* (\$)	Miktar** (ton/kg)	(İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	Çin	299.988.000	-	65%

2	Singapur	157.773.000	-	34%
3	Uganda	310.000	-	0%
4	Mozambik	1.000	-	0,0%
	Toplam	458.072.000	-	100%

* 2024 yılı Trademap verileridir (27.10.2025). 2025 dönemsel verileri henüz yayımlanmamıştır.

** Miktar bilgisi mevcut değildir.

Not: Güney Sudan'ın Trademap verilerine göre 2024 yılı toplam petrol ürün ihracatı **458.072.000 ABD Doları** olup gerçekte bu rakamın üzerinde olduğu değerlendirilmektedir. Ülke kendi ticari kayıtlarını tutmada ve veri oluşturmada son derece yetersizdir. Türkiye'nin Güney Sudan'a petrol ürünleri ihracatı bulunmamaktadır.

2.3 Petrol Sektöründe Güney Sudan'ın Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler

Gümrük Tarife Kodu	Ürün Adı	İthalat Değeri* (\$)	Türkiye'den İthalatı** (\$)
271019	Petrol veya bitümlü minerallerden elde edilen, biyodizel içermeyen orta boy yağlar ve müstahzarlar, ...	13.575.000	0
271113	Sıvılaştırılmış bütanlar (N-bütan veya izobütan saflığı > %95 olanlar hariç)	1.049.000	0
271500	Doğal asfalt esaslı, doğal bitümlü mastikler, katışıklar ve diğer bitümlü karışımlar, ...	872.000	0
270111	Antrasit (toz haline getirilmiş olsun veya olmasın, aglomere edilmemiş)	402.000	0
271012	Hacimce > %90 "dahil" petrol veya bitümlü minerallerden elde edilen hafif yağlar ve müstahzarlar ...	135.000	0
271119	Sıvılaştırılmış gaz halindeki hidrokarbonlar, b.ö.s. (doğal gaz, propan, bütan, etilen, propilen hariç)	62.000	0
271210	Vazelin	19.000	0
271020	Petrol yağları ve bitümlü minerallerden elde edilen yağlar (ham petrol hariç) ve müstahzarlar ...	1.000	0
	Toplam	16.115.000	0

2.4 Petrol Sektöründe Güney Sudan'ın Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler

Gümrük Tarife Kodu	Ürün Adı	İthalat Değeri* (\$)	Türkiye'nin İhracatı (\$)
270900	Petrol yağları ve bitümlü minerallerden elde edilen ham yağlar	388.115.000	0
271019	Biyodizel içermeyen petrol veya bitümlü minerallerin orta yağları ve müstahzarları, ...	69.646.000	0
271099	Esas olarak petrol veya bitümlü mineraller içeren atık yağlar (poliklorlu ... içerenler hariç)	309.000	0
271012	Hacimce %90'dan fazla "dahil" olan petrol veya bitümlü minerallerin hafif yağları ve müstahzarları	1.000	0
	Toplam	458.071.000	0

* 2024 yılı Trademap verileridir (27.10.2025). 2025 dönemsel verileri henüz yayımlanmamıştır.

3. Sektörde Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar)

3.1 Sektörde Ülkemizin Güney Sudan'a İhracatı* (\$)

Ticaret Bakanlığı gümrük beyanname kayıtlarına göre petrol ürünlerinde ihracatımız ihmal edilebilir düzeyde gerçekleşmiştir. 2023’de 179 bin ABD doları, 2024’de 19 bin ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

3.2 Sektörde Ülkemizin Güney Sudan’a İhracatı (Miktar ton/kg/litre)*

Güney Sudan’a petrol ürünlerinde ihracatımız ihmal edilebilir düzeyde gerçekleşmiştir.

4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş

4.1 Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler

Unity (Batı Upper Nile bölgesiyle birlikte tarihsel olarak “Greater Upper Nile” grubunun parçası) — Güney Sudan’ın en önemli petrol üretim merkezlerinden biridir; Thar Jath / Block 5A gibi petrol sahaları bu bölgede yer almaktadır.

Upper Nile (Kuzeydoğu) — Paloch/Palogue, Melut, Adar gibi üretim/keşif alanları burada yoğunlaşmaktadır. Bu bölgelerde son yıllarda yeniden üretim ve yeni keşif haberleri gündeme gelmektedir.

Jonglei ve çevresi — Doğrudan büyük üretim hacmi Unity/Upper Nile kadar olmasa da bölgesel kaynak verileri ve tarımsal/altyapı bağlantıları açısından önem taşımaktadır.

Bentiu (Unity State) — Bölgedeki en büyük merkezlerden; saha idaresi, lojistik ve iş gücü kaynağı olarak önemli bir şehirdir.

Koch, Leer, Nyal gibi saha yakınındaki küçük merkezler de saha erişimi ve iş gücü/yerel tedarik açısından önemlidir.

Güney Sudan ham petrolünün ihracatı büyük ölçüde Sudan üzerinden Petrodar hattı (Sudan’ın limanına) ile sağlanmaktadır; boru hattı ve transit rotaları, ülke gelirleri için kritik önemde olup aynı zamanda Sudan’daki çatışmalardan oldukça olumsuz etkilenmektedir.

Juba aynı zamanda onlarca uluslararası yardım kuruluşuna, BM çalışanlarına, farklı ülkelerden çokuluslu şirketlere ve çok farklı gelir seviyesinden kişilere ev sahipliği yapmaktadır. Juba’nın ülkenin ticaret üssü olmasının yanında ülkenin en güvenli şehri olması nedeniyle şirket ofis merkezlerinin kurulumu için öncelikli hedef şehir olarak belirlenmesi uygun bir strateji olacaktır.

4.2 Sektörde Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı

Rapor’un 1.3 Petrol Sektöründe Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler kısmında açıklanmıştır.

4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri

Güney Sudan’ın petrol sektöründe faaliyet gösteren başlıca kurumlar, STK’lar ve iletişim bilgileriyle ilişkin bilgiler aşağıda açıklanmaktadır.

Temel Hükümet Kurumları ve Ulusal Petrol Kuruluşları

Kurum	Görevi / Rolü	İletişim Bilgileri
Ministry of Petroleum (Petrol Bakanlığı)	Petrol/gaz sektörünün düzenlenmesi, ruhsat verilmesi, petrol faaliyetlerinin denetimi vb. mop.gov.ss+2@mop.gov.ss	Adres: Ministries' Road, Opposite J1, Juba, Güney Sudan mop.gov.ss+1@mop.gov.ss Telefon: +211 915 177 771 mop.gov.ss+1@mop.gov.ss E-posta: info@mop.gov.ss mop.gov.ss Web: www.mop.gov.ss mop.gov.ss+1@mop.gov.ss Telefon: +211 922 880 024 / +211 915 586 488 nilepet.com E-posta: info@nilepet.com nilepet.com Adres: karşısı Arkel Restaurant, Block No. 3K Plot 496, Off Airport-Ministries Road, Juba Dun & Bradstreet+1@nilepet.com Web: nilepet.com
Nile Petroleum Corporation (Nilepet)	Devletin ulusal petrol şirketi; petrol arama, üretim, dağıtım faaliyetlerine katılıyor, yabancı şirketlerle iş ortaklıkları var. Africa Newsroom+2@nilepet.com	

Diğer Önemli Aktörler / STK'lar / Özel Şirketler

Quantum Oilfield Services Ltd. – Petrol sahası hizmetleri (oilfield services) sağlayan şirkettir.

quantumoilfield.com

İletişim: Sadeco Centre, Suite 204, Airport Road, Juba quantumoilfield.com
Telefon: +211 928 877 778 quantumoilfield.com

South Sudan Oil & Power (SSOP) – Petrol, enerji sektörü yatırım ve konferans organizasyonları yapan etkinlik/alan

4.2.2 İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

Güney Sudan'da açık kaynaklardan sadece sınırlı sayıda firma bilgisine ulaşılabilmektedir. İlgili sektör firmalarına sadece işyeri ziyaretleri, fuar, toplantı, konferans gibi etkinlikler üzerinden ulaşılabilmektedir. Firmalarımızın Ticaret Bakanlığımızın "[Müşavire Danışın](#)" uygulamasından potansiyel ithalatçı firmaların listelerini talep etmeleri etkili bir yol olacaktır.

4.3 Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler

Güney Sudan'ın Petrol Sektöründe ithalat için gerekli belgeler aşağıda açıklanmakla birlikte uygulama ve mevzuat sürekli değişebilmektedir. Güney Sudan'a ihracat öncesinde kesin işlem için Petrol Bakanlığı ve Gümrüklerle iletişime geçmekte fayda görülmektedir.

İthalat/işletme lisansı veya izinleri

Yakıt/akaryakıt ithalatı veya dağıtımı için Ministry of Petroleum tarafından verilen lisans veya izin gerekebilir (ör. fuel-supply / petrol istasyonu lisansı; ham petrol/ürün işlemleri için ayrı izinler).

Gümrük ve vergi belgeleri

İthalat beyannamesi (Customs Import Declaration), gümrük beyannamesi, vergi ve harçların ödenmesine ilişkin belgeler. Gümrük işlemleri Güney Sudan Gelir İdaresi (South Sudan Revenue Authority) (SSRA) tarafından yürütülmektedir.

Ticari evraklar:

Ticari fatura (Commercial invoice), konşimento / taşıma belgesi (Bill of Lading veya AWB), paketleme listesi (Packing list), sigorta poliçesi (Insurance certificate): Ticari evraklar genel ithalat prosedürünün temelini oluşturmaktadır.

Menşe şahadetnamesi (Certificate of Origin):

Ürünün menşei gösteren belge; gümrük takdiri ve tercihler için gereklidir.

Ürün güvenlik / teknik belgeleri:

MSDS (Material Safety Data Sheet / Güvenlik Bilgi Formu) özellikle tehlikeli/yanıcı mallar için, ayrıca ürünün teknik özelliklerini gösteren certificate of analysis / product specification gibi kalite raporları istenebilmektedir. (Petrol ürünleri tehlikeli madde sınıfındadır — uygun MSDS gerekir.)

Uygunluk / Sertifika (Conformity Assessment / Certificate of Conformity):

Güney Sudan'a giren bazı mallar için **ürün uygunluk sertifikası** gerektiren programlar bulunmaktadır; özel programlar ve muayeneler için üçüncü taraf kuruluşlar (ör. SGS) ile çalışılabilir. SSNBS (South Sudan National Bureau of Standards) teknik düzenlemeler koyabilmektedir.

Akaryakıt için kalite/standart uygunluğu:

Getirilen yakıtın ülke standardına (fonksiyonel/kemik/EN, API veya yerel teknik şartlara) uygun olduğunu gösteren laboratuvar raporu veya analiz belgesi talep edilebilir. Petrol mevzuatı ve HSE düzenlemeleri kapsamında kontrol ihtimali yüksektir.

Akreditasyon / ön izinler (SSRA bildirimleri):

SSRA zaman zaman akreditasyon/ön-izin (accreditation permit) bildirimleri yayımlamaktadır; bazı kargolar için ön kayıt veya ücretsiz taşıma bildirimleri gibi prosedürler olabilir — bunların takip edilmesi gerekmektedir.

Nilepet / Ulusal şirket onayı (gerekirse)

Ulusal petrol şirketi Nilepet veya ilgili kamu organları downstream/girişimlerle ilgili onay talep edebilmektedir; ham petrol ve büyük hacimli ürün hareketlerinde devlet şirketlerinin rolleri önemlidir.

Bazı zorunlu belgeler, malların türüne ve menşe ülkesine bağlı olarak değişebilmekte olup; bu süreçte yerel bir gümrük müşaviri ile çalışılması önemle tavsiye edilmektedir.

4.4 Sektörde Sevk Öncesi İnceleme Zorunluluğu Var Mıdır? Varsa Yetkilendirilmiş Gözetim Şirketleri Hangileridir?

Güney Sudan'da sevk öncesi incelemeler, özellikle çevresel etkiler, güvenlik ve üretim standartları açısından oldukça önem taşımaktadır. Ancak, sevk öncesi inceleme ile ilgili zorunlulukların uygulanması daha çok yerel düzenlemelere ve devletin denetim kapasitesine bağlıdır.

Genel olarak, petrol sektörü üzerinde denetim yapan ve inceleme gereksinimlerini belirleyen birkaç ana otorite bulunmaktadır:

1. **Güney Sudan Petrol Bakanlığı:** Ülkenin petrol sektörünü düzenleyen ve denetleyen ana otoritedir. Bakanlık, petrol sektörü ile ilgili düzenlemeleri belirlemekte ve projelerde çevresel etki değerlendirmeleri (ÇED) gibi prosedürlerin yerine getirilmesini talep edebilmektedir.
2. **Petrol ve Gaz Sözleşmeleri ve Regülasyonları:** Bu düzenlemeler, petrol ve gaz projelerinde çevresel ve sosyal etkilerin belirlenmesini, raporlanmasını ve izlenmesini şart koşmaktadır. Bu bağlamda, sevk öncesi incelemeler, çevresel ve sosyal etkilerin analiz edilmesini kapsamaktadır.
3. **Uluslararası Standartlar ve Şirket Politikaları:** Uluslararası şirketler ve yatırımcılar, sevk öncesi incelemeler için kendi iç denetim süreçlerine sahip olabilmektedirler. Ayrıca, bazı projeler, uluslararası çevresel ve sosyal standartları (örneğin, Dünya Bankası veya Birleşmiş Milletler) dikkate alabilmektedir.

Yetkilendirilmiş Gözetim Şirketleri ve Sertifikasyon

Sevk öncesi incelemeler için, özellikle çevresel ve güvenlik denetimleri açısından, birçok şirket Güney Sudan’da yerel ve uluslararası denetim firmalarını yetkilendirmektedir. Bu tür denetimler genellikle aşağıdaki alanları kapsar:

1. **Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED):** Petrol sektöründeki projelerin çevresel etkilerini değerlendirmek için uluslararası çevre denetim firmaları ve yerel kuruluşlar devreye girebilmektedir. ÇED raporları, projelerin çevreye olan olası etkilerini belirler ve bunlara karşı alınması gereken önlemleri ortaya koyar.
2. **Bağımsız Denetim ve Sertifikasyon:** Dünya Bankası veya Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) gibi uluslararası finansal kuruluşlar, petrol projelerinin uluslararası standartlara uygun olup olmadığını denetleyebilmektedir. Ayrıca, ISO sertifikalı çevresel yönetim firmaları ve güvenlik denetimi yapan şirketler de bu alanda faaliyet göstermektedir.

Örnek olarak, şu anda Güney Sudan’daki petrol sektörü ile ilişkili olan bazı uluslararası denetim ve gözetim firmaları aşağıda listelenmektedir:

- **DNV GL** (Det Norske Veritas)
- **Bureau Veritas**
- **SGS Group**
- **Intertek Group**
- **Lloyd’s Register**

Bu firmalar, çevresel denetimler, güvenlik denetimleri ve kalite kontrolleri gibi alanlarda uzmanlaşmışlardır.

4.5 Sektördeki Önemli Fuarlar (milli katılım olup olmadığı) ve Tarihleri

Güney Sudan, petrol ve gaz sektörü açısından oldukça önemli bir bölge olmakla birlikte, ülkede düzenlenen büyük çaplı fuarlar ve etkinlikler hala sınırlıdır. Ancak, özellikle petrol sektörüne dair etkinlikler ve fuarlar, bölgedeki ekonomik aktivitelerle paralel olarak giderek artan bir öneme sahiptir. Aşağıda, ulusal ve uluslararası alanda petrol sektörü ile ilgili önemli fuarları ve etkinliklere ilişkin bilgiler açıklanmaktadır:

1. South Sudan Oil & Power (SSOP)

Güney Sudan’daki en önemli petrol ve enerji fuarlarından biri olan South Sudan Oil & Power (SSOP), ülkenin petrol endüstrisini geliştirmek ve global enerji sektöründen yatırımcıları çekmek için düzenlenmektedir. Bu etkinlik, bölgedeki ana oyuncular, hükümet yetkililerini, uluslararası

yatırımcıları ve enerji uzmanlarını bir araya getiren bir platformdur. Fuar, petrol ve doğal gaz keşfi, üretimi, işleme teknolojileri, altyapı projeleri, çevre yönetimi ve enerji güvenliği gibi alanları kapsamaktadır. Her yıl Eylül ayında Güney Sudan'ın başkenti Juba'da düzenlenmektedir. (Tarihler her yıl değişebilir, dolayısıyla resmi web sitesinden güncel tarihler kontrol edilmelidir).

Güney Sudan hükümeti, etkinliğe aktif olarak katılım göstermektedir. Ayrıca, Güney Sudan'ın petrol ve enerji sektöründeki ana devlet organları ve şirketleri de burada yer almaktadır.

2.East African Oil & Gas Summit (EAOGS)

East African Oil & Gas Summit, Doğu Afrika'daki petrol ve gaz sektöründeki en büyük etkinliklerden biridir. Güney Sudan, bölgedeki petrol potansiyeli ile etkinlikte sıkça yer almaktadır, ancak bu etkinlik Güney Sudan'daki bir fuar değildir. Ülkedeki devlet yetkilileri ve şirketler, Doğu Afrika bölgesindeki petrol ve gaz gelişmeleri için bu tür küresel toplantılara katılım göstermektedir.

Her yıl (Tarihler değişebilir, genellikle Kasım ayında düzenlenir) Kenya'nın başkenti Nairobi'de düzenlenmektedir.

3. Africa Oil Week (AOW)

Africa Oil Week, Afrika kıtasındaki en büyük petrol ve gaz sektörü etkinliklerinden biridir. Etkinlik, küresel yatırımcılar ve sektör liderleri için büyük bir fırsat sunmaktadır. Güney Sudan da bu etkinlikte yer almakta olup, ülkedeki enerji projeleri ve iş fırsatları hakkında bilgi sunulmaktadır. Etkinlik, her yıl Kasım ayında Cape Town, Güney Afrika'da (Ancak Afrika'dan birçok ülke, özellikle petrol ve gaz üreticisi ülkeler, bu etkinlikte yer alır) düzenlenir.

Güney Sudan, petrol sektöründeki en önemli karar alıcıları ve devlet temsilcileri ile bu etkinliğe katılmaktadır. Etkinlik, Afrika kıtasındaki petrol ve gaz arama ve üretim, enerji yatırımları ve bölgesel işbirlikleri gibi konuları kapsamaktadır.

4. Petroleum Conference of the Americas (PCA)

Amerika kıtasında düzenlenen bu büyük etkinlik, petrol ve gaz sektörüyle ilgili en son yenilikleri ve ticari fırsatları tartışmak amacıyla düzenlenmektedir. Güney Sudan, Afrika'nın bir parçası olarak, bu etkinlikte yer alarak küresel yatırımcılarla görüşmeler yapmaktadır.

Her yıl genellikle Haziran ayında düzenlenir. Güney Sudan hükümeti bu tür etkinliklerde yer alarak, ülkenin petrol sektörüne olan ilgiyi arttırmayı amaçlamaktadır.

5. Oil & Gas Expo (Abuja, Nijerya)

Batı Afrika'daki en önemli petrol ve gaz fuarlarından biri olan Oil & Gas Expo, petrol sektörü profesyonelleri için büyük bir buluşma noktasıdır. Güney Sudan hükümeti ve sektördeki önemli şirketler bu etkinlikte katılım sağlar. Genellikle Eylül veya Ekim aylarında düzenlenmektedir.

4.6 Sektör Firmalarına Hitap Eden ve Gerçekleştirilmesi Planlanan Ticaret Heyetleri

2011 yılında bağımsızlığına kavuşan ülkeye ülkemizden sektör firmalarına yönelik olarak günümüze kadar herhangi bir ticaret heyeti ziyareti gerçekleştirilmemiştir.

Ülkemizdeki sektör firmalarının Güney Sudan petrol pazarına girmeye yönelik somut girişimlere rastlanmamıştır. Sektör firmalarımızın pazar araştırması ziyaretlerine önem vermesi ve ülkedeki iş camiasıyla birebir temas kurması gerektiği düşünülmektedir.

4.7 Varsa Sektörde İhale Yayımlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler

Güney Sudan petrol sektörü, ülkenin en önemli ekonomik sektörlerinden biridir ve petrol keşfi, üretimi ve işleme ile ilgili birçok faaliyet devletin denetimi altında yürütülmektedir. Bu nedenle, sektördeki ihaleleri ve projeleri yayımlayan başlıca kamu kurumları, hem devletin düzenleyici politikaları hem de uluslararası işbirlikleri doğrultusunda belirli bir yapıyı takip etmektedir.

1.Petroleum Commission (Petrol Komisyonu)

Güney Sudan Petrol Komisyonu, ülkenin petrol ve gaz sektörünü denetleyen ve düzenleyen en üst düzey devlet organıdır. Komisyon, ülkedeki petrol endüstrisinin yönetimi, petrol keşif ve üretim sözleşmeleri, ihaleler ve projelerin onaylanması gibi bir dizi kritik görevi üstlenmektedir.

Petrol Komisyonu, genellikle büyük ölçekli petrol keşif ve üretim projeleri için ihaleler düzenlemektedir. Bu projeler, yerli ve yabancı yatırımcılar için fırsatlar sunmakta ve genellikle kamu-özel sektör ortaklıklarıyla yürütülmektedir. Güney Sudan Petrol Komisyonu'nun resmi bir web sitesi bulunmamakla birlikte, ihaleler genellikle devlet duyuruları ve gazeteler aracılığıyla yayımlanmaktadır.

2.Ministry of Petroleum (Petrol Bakanlığı)

Güney Sudan Petrol Bakanlığı, ülkenin enerji stratejisini ve petrol sektörünü belirleyen ana devlet kurumudur. Bakanlık, sektörün genel düzenlemelerinin yanı sıra yeni projeler, ihaleler ve özel sektörle yapılan anlaşmalar için gerekli onayları vermektedir.

Petrol Bakanlığı, yerli ve yabancı şirketlerin katılımına açık olan çeşitli ihaleleri düzenlemektedir. Bu ihaleler, özellikle mühendislik hizmetleri, inşaat projeleri, altyapı geliştirme ve hizmet sağlayıcıları gibi alanlarda olabilmektedir.

3. National Petroleum and Gas Company (NPGC)

Güney Sudan Ulusal Petrol ve Gaz Şirketi, devletin doğrudan sahip olduğu ve petrol sektörüyle ilgili ticari faaliyetleri yürüten ana kuruluştur. NPGC, üretim, petrol işleme, dağıtım ve satış süreçlerinin yönetiminde önemli bir rol oynamaktadır.

NPGC, kamu ihaleleri ve özel sektöre açık projeler için ihaleler yayımlamaktadır. Bu ihaleler, genellikle petrol arama, sondaj hizmetleri, inşaat ve altyapı projeleri gibi geniş bir yelpazeye yayılmaktadır. Bu kurumun da doğrudan bir web sitesi yoktur ancak ihaleler ve projeler genellikle **Güney Sudan Petrol Komisyonu** veya **Güney Sudan Petrol Bakanlığı** aracılığıyla duyurulmaktadır.

4. Güney Sudan Hazine ve Ekonomi Bakanlığı

Ekonomi ve Hazine Bakanlığı, ülkenin mali yönetimini ve devlet bütçesini denetlerken, petrol sektörüyle ilgili projelerde de finansal düzenlemeleri yönetmektedir. Bakanlık, petrol ve gaz projeleri için finansman sağlama, bütçe oluşturma ve ekonomik analizlerde rol oynamaktadır.

Hazine ve Ekonomi Bakanlığı, sektöre yönelik kamu ihalelerini finansal açıdan denetlemekte ve çoğu zaman ihalelerin gerçekleştirilmesine yönelik düzenlemeleri belirlemektedir.

5.Güney Sudan Elektrik ve Enerji Şirketi (SSCEC)

SSCEC, ülkenin enerji sektöründeki altyapı ve elektrik projelerini yürüten bir kamu şirketidir. Doğal gaz ve enerji projeleriyle doğrudan ilişkili olmakla birlikte, bazı petrol ve gaz projeleriyle bağlantılı olan enerji altyapı projelerine de katkı sağlamaktadır. SSCEC, enerji projelerinin geliştirilmesi ve yönetilmesiyle ilgili çeşitli ihaleler düzenlemektedir.

Güney Sudan'daki petrol sektörü ihaleleri genellikle aşağıdaki şekillerde yayımlanır:

Devlet Duyuruları: İhaleler ve projeler genellikle devletin resmi duyuruları ve gazeteleri aracılığıyla duyurulur. Özellikle Güney Sudan Petrol Komisyonu ve Petrol Bakanlığı, bu ihalelerin duyurulmasında aktif rol oynamaktadır.

Resmi Web Siteleri ve Haber Kaynakları: Güney Sudan hükümetine ait web siteleri veya uluslararası ticaret ve yatırım portalları, petrol sektöründeki projelerle ilgili bilgilere ve ihale detaylarına erişim sağlamaktadır.

Uluslararası İhale Portalları: Uluslararası yatırımcılar ve şirketler için, Güney Sudan'daki petrol sektörüyle ilgili ihaleler genellikle dünya çapındaki ihale platformlarında da yayımlanabilmektedir.

4.8 Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

Güney Sudan ile ülkemiz arasında hâlihazırda bir Serbest Ticaret Anlaşması veya Tercihli Ticaret Anlaşması bulunmamaktadır.

Güney Sudan, kuzey komşusu Sudan ile 2012 yılında Tercihli Ticaret Anlaşması imzalamıştır. Bu anlaşma, belirli mallarda Sudan'a, Güney Sudan pazarına tercihli erişim imkânı sağlamaktadır. Ayrıca Güney Sudan, Mısır, Etiyopya ve Uganda ile ticaret, yatırım ve ekonomik iş birliğini teşvik eden ikili anlaşmalar imzalamıştır.

4.9 Varsa Tercihli Tarifeden Yararlanmak İçin Gereken Belgeler

Tercihli tarife uygulaması bulunmamaktadır.

4.10 Sektörde Standartlar

Güney Sudan petrol sektöründe standartlar, büyük ölçüde ülkenin Petroleum Act (2012) ve bağlı düzenlemelerle belirlenmiş durumdadır. Ancak altyapı ve kurumsal kapasite eksiklikleri nedeniyle uygulamada farklılık görülebilmektedir. Petrol sektöründeki standartlara ilişkin bilgiler aşağıda açıklanmaktadır.

Yasal ve Kurumsal Çerçeve

Petrol Bakanlığı: Petrol ve gaz faaliyetlerinde lisanslama, sözleşmeler ve teknik standartların belirlenmesinden sorumludur.

Nile Petroleum Corporation (Nilepet): Devlet petrol şirketi olup operasyonlarda ortaklık rolü oynamaktadır.

Petrol Kanunu (2012) ve Petrol Gelirleri Yönetim Kanunu (2013): Çevresel, teknik ve güvenlik standartlarının uygulamasını düzenlemektedir.

Teknik Standartlar

Arama ve üretim faaliyetlerinde genelde American Petroleum Institute ve ISO standartları esas alınmaktadır.

Kuyu güvenliği: BOP (Blowout Preventer), sondaj sıvısı, kuyu bütünlüğü gibi konular API Spec 6A, API Spec 16A vb. referans alınarak düzenlenmektedir.

Boru hatları ve depolama: Tasarımda API 1104 (kaynak standardı), ISO 3183 (petrol ve gaz boruları), ASME standartları uygulanır.

Ölçüm ve Kalibrasyon: Crude oil ölçümleri için API MPMS (Manual of Petroleum Measurement Standards) kullanılmaktadır.

Çevre, Sağlık ve Güvenlik (HSE) Standartları

Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) zorunludur.

Atık yönetimi: Sondaj çamurları, üretim suları, gaz yakma faaliyetleri için uluslararası çevre standartları (örn. IFC Performance Standards, ISO 14001) uyarlanmaktadır.

İşçi sağlığı ve güvenliği: OHSAS 18001 ve ISO 45001'e paralel kurallar benimsenir, ancak saha uygulamaları farklılık gösterebilmektedir.

Ticaret ve İhracat Standartları

İhraç edilen ham petrolün kalitesi genellikle Dar Blend ve Nile Blend olarak sınıflandırılmaktadır. Kalite kontrolünde kükürt oranı, yoğunluk (API gravity), tuz ve su oranı, ASTM/ISO standartları ile ölçülmektedir.

Sudan üzerinden ihraç edilen petrol için ek olarak Hartum rafinerileri ve boru hatları işletmecisi GNPOC tarafından belirlenen standartlara uyum aranmaktadır.

Denetim ve Uygulama

Denetimlerden sorumlu kurum Ministry of Petroleum – Directorate of Standards and Regulations'dır.

Ancak uygulamada denetimler sıkı olmayabilir; çoğu zaman yabancı şirketlerin kendi HSE ve kalite prosedürleri (özellikle Çin, Malezya, Hindistan ortaklıkları) belirleyici olmaktadır.

4.11 Sektörde Etiketleme

“Etiketleme” kavramı genellikle ambalajlı ürünler, gıda, kimya, tüketici malları gibi sektörlerle ilişkilendirilmektedir. Petrol hammadde/ürünleri için “etiketleme” deyince: Malın menşei, kalite sınıfı, içeriği (örneğin katkı / safsızlık oranları), güvenlik bilgi formları vb. akla gelmektedir. Bu tür bilgiler genelde sözleşmelerde, teknik spesifikasyonlarda yer almaktadır ama petrol sektörüne ilişkin olarak kamuya açık standart etiketleme (etiket üzerinde) mevzuatı bulunmamaktadır.

4.12 Sektörde Ambalajlama

“Ambalajlama” terimi daha çok tüketici ürünleri, kimyasal maddeler ya da taşınabilir ürünler için kullanılan bir kavramdır; ham petrol, petrol rafineri ürünleri genelde varil, tanker, depolar gibi konteyner/dozaj formatlarıyla taşınmakta olup üretici ve taşıma şirketleri arasında teknik standartlar kabul görmektedir.

4.13 Lojistik (nakliye süresi, en fazla tercih edilen taşıma modları, güzergâhlar v.b.)

Boru hatları (export pipelines): Üretimin büyük kısmı sahadan toplanıp Petrodar / Greater Nile gibi uzun menzilli boru hatlarıyla Sudan üzerinden Port Sudan’a iletilmektedir. Bu, hem maliyet hem de hacim açısından en tercih edilen yöntemdir. Ancak, boru hattı için “kesintisiz akış” beklentisi; pratikte güvenlik/hasar/jeopolitik sorunlar nedeniyle sık sık sekteye uğramaktadır. 2023–2024 dönemi ve sonrasında yaşanan savaş/darbe ortamı boru hatlarında onarım, temizleme ve force majeure bildirimleriyle petrol ihracatı aksamıştır.

Karayolu (kamyon): Saha içi taşımalarda, boru hattı toplama istasyonlarına/depoya transferlerde ve rafine edilmiş ürün dağıtımında tank kamyonları yaygın olarak kullanılmaktadır. Ancak mevsimsel yollar (yağışlı sezon) ve yol kalitesi, lojistiği ciddi ölçüde yavaşlatmaktadır.

Deniz/liman: Nihai ihracat için Port Sudan gibi deniz terminalleri kullanılmaktadır; Güney Sudan’ın denize kıyısı yok, dolayısıyla deniz yolunu kullanabilmek için boru hatlarıyla komşu ülke limanlarına erişimi gerekmektedir.

Nehrî taşıma: Ülke içi bazı dağıtımlarda (özellikle yakıt ürünleri) Beyaz Nil üzerinde barj/tekne kullanımı görülebilir; ancak bölgesel altyapı ve güvenlik nedeniyle nehir taşımacılığı sınırlı olup boru + karayolu taşımacılığı daha yaygındır.

4.14 Dağıtım Kanalları

Ham Petrol Dağıtım Kanalları

Başlıca üretim alanları Upper Nile (Melut Basin, Palouch, Blocks 3&7) ve Unity State (Blocks 1, 2, 4, 5A)’ sahalarıdır. Buradan çıkan ham petrol, toplama boru hatları ve pompa istasyonları aracılığıyla iki ana ihracat boru hattına yönlendirilir:

Petrodar Pipeline (Melut Basin Crude): Melut → Heglig → Port Sudan

Greater Nile Pipeline (Dar Blend Crude): Unity State → Sudan → Port Sudan

Ham petrol, Sudan topraklarından geçerek Kızıldeniz’deki Port Sudan terminalinden dünya piyasasına sevk edilir. Başlıca alıcılar Çin, Malezya ve Hindistan merkezli rafineri ve trader şirketleri uzun süreli alıcılar olmuştur (örn. CNPC, Petronas, ONGC). Çin’in payı özellikle yüksektir. CNPC hem üretimde hem taşımada aktif rol oynamaktadır.

Yurtiçi Dağıtım (Rafine Ürünler)

Güney Sudan’da petrol Rafineri kapasitesi sınırlı olup sadece küçük ölçekli rafineriler mevcuttur. (örn. Bentiu rafinerisi, günde birkaç bin varil kapasiteli). Bu tesisler daha çok yerel tüketim için dizel, benzin ve fuel oil üretmektedir. Üretilen akaryakıt kamyonlarla Juba başta olmak üzere büyük şehirlere taşınmaktadır. Nihai dağıtım, özel şirketlere ait akaryakıt istasyonları ve devletin gözetimindeki dağıtım noktaları aracılığıyla yapılmaktadır.

Güney Sudan’da rafineri kapasitesi düşük olduğu için, petrol ürünlerine ithalat bağımlılığı yüksektir. Ülkedeki akaryakıt ihtiyacının büyük kısmı (benzin, dizel, jet yakıtı) Kenya ve Uganda üzerinden karayolu ile ithal edilmektedir. Bu ithalat, Juba’daki dağıtım ağının kritik bir parçasını oluşturmaktadır.

4.15 E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)

Güney Sudan’da sınır ötesi e-ticaret ve e-ihracat platformu bulunmamaktadır. Ülkenin ilk e-ticaret platformu 2022 yılında açılmış ancak başarılı olamayıp kapanmıştır (www.dukaanye.com).

Güney Sudan iç pazarında sosyal medya üzerinden çevrimiçi satışlar yaygınlaşmaktadır, ancak bu satışların toplam hacmine ilişkin bir veri bulunmamaktadır. Ülkede çeşitli mobil ödeme şirketleri faaliyettedir (MTN Momo, NilePay, M-Gurush). Ülkede internete erişim sorunları, elektronik ödeme sistemlerinin sınırlı olması, kargo hizmetlerinin yetersizliği ve geleneksel alışveriş alışkanlıkları e-ticaretin gelişimine engeldir.

Ülkenin e-ticaret verileri: (<https://datareportal.com/reports/digital-2024-south-sudan>)

- 1.9 milyon internet kullanıcısı vardır. İnternet penetrasyonu %15,7’dir.
- Ülkede sabit telefon şebekesi yoktur. Ülkede 4,47 milyon mobil hat vardır.
- Mobil hatlar üzerinden geniş bant internete (3G-5G) erişim %80.6 oranındadır.
- Nüfusun %3.6’sı çevrimiçi alışveriş yapmakta veya faturalarını internet üzerinden ödemektedir.

4.15.1 Ülkedeki Pazaryerleri

Petrol sektörü neredeyse tamamen devlet kontrolündedir, kontrat bazlı ve ihracata odaklı işlediği için ticaret uluslararası alıcılarla doğrudan sözleşme yoluyla yapılmaktadır. Yerel petrol borsası ya da belirlenmiş pazar alanı bulunmamaktadır. Petrol satışları, Juba’da bulunan Petrol Bakanlığı ve Nilepet (South Sudan National Oil Company) üzerinden yürütülmektedir. Alımlar genellikle uzun dönemli “offtake agreements” (satın alım anlaşmaları) yoluyla yapılmaktadır. Port Sudan (Kızıldeniz, Sudan) fiilen Güney Sudan’ın dış pazara açıldığı “pazar kapısı”dır.

Ham petrol, Sudan boru hatları üzerinden Port Sudan’a ulaştırılmaktadır ve buradan tankerlerle uluslararası piyasalara (özellikle Çin, Hindistan, Malezya gibi Asya pazarları) sevk edilmektedir. Dolayısıyla “pazar yeri” fiilen uluslararası deniz ticareti noktasıdır; Güney Sudan kendi sınırları içinde spot piyasa ya da borsa işleten bir merkez kurmuş değildir.

4.15.2 Özel Günler, Bayramlar v.b.

Aşağıdaki liste Güney Sudan Çalışma Bakanlığınca ilan edilen 2025 yılı resmî tatil günlerini göstermektedir. Bu tarihlerde kamu/özel kurum ve kuruluşlarının tamamı kapalıdır.

1 Ocak Yeni Yıl

30 Mart-1 Nisan Ramazan Bayramı

18-21 Nisan Paskalya Bayramı (Easter)

1 Mayıs İşçi Günü

16 Mayıs SPLA Günü

6-8 Haziran Kurban Bayramı

9 Temmuz Bağımsızlık Günü

30 Temmuz Şehitler Günü

24-26 Aralık Noel

Resmi mesai saatleri Pazartesi – Cuma 09:00 – 17:00 arasındadır.

4.15.3 En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları

[Datareportal](#)'ın 2025 yılı verilerine göre, Güney Sudan'da Facebook, 868 bin kullanıcı ile en popüler sosyal medya platformudur. Tiktok, 444 bin kullanıcı ile ikinci, Instagram ise 58 bin kullanıcı ile üçüncü sıradadır.

Ülkedeki pek çok şirket pazarlama faaliyetlerini kurumsal internet sayfaları yerine Facebook ve Instagram üzerinden yürütmektedir.

4.15.4 E-Ticaretteki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri

Güney Sudan'da e-ticarete ilişkin herhangi bir yasal düzenleme, ayrı bir gümrük tarifesi veya muafiyet bulunmamaktadır. Dolayısıyla e-ticaret yoluyla Güney Sudan'a ithal edilecek eşyalar genel ithalat düzenlemelerine tâbi olacaktır.

4.15.5 E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler

Ülkede e-ticarete ilişkin herhangi bir mevzuat düzenlemesi bulunmamaktadır.

4.15.6 E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri (Hızlı kargo ve sipariş karşılama hizmetleri (fulfillment) sunan firmalar v.b.)

Güney Sudan'da yetersiz ulaşım altyapısı nedeniyle lojistik hizmetleri gelişmemektedir. DHL, ülkede uluslararası hızlı kargo hizmeti veren tek şirkettir. Yine, ülkede faaliyet gösteren Türk Hava Yolları, Uganda Airlines, Fly Dubai, Ethiopian Airlines, Kenya Airways, Egypt Air ile bazı küçük havayolu firmaları uçuş güzergâhlarında ticari havayolu taşımacılığı yapmaktadır.

Öte yandan, Güney Sudan sınırları dâhilinde ondan fazla değişik noktaya haftada bir kaç sefer düzenleyen küçük yolcu uçakları aynı zamanda ticari kargo eşyası taşıyarak bir tür hızlı kargo hizmeti sunmaktadır.

4.16 Tanıtım ve Pazarlama

Güney Sudan'daki ürün tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinin Facebook, Tiktok ve Instagram gibi sosyal medya hesapları üzerinden yürütülmesi giderek yaygınlaşmaktadır. Bunun yanında, klasik medya vasıtaları olan televizyon, radyo ve gazeteler tanıtım yapmak için halen çok tercih edilen mecralardır. Yine, billboard reklamları, fuarlar ve stant açma ülkeye uygun tanıtım yöntemlerindendir.

Diğer taraftan, hedef kitleye yönelik işyeri ziyaretlerinde bulunmak, otellerde özel tanıtım günleri/lansman toplantıları düzenlemek ve ülkedeki önemli etkinliklere sponsor olmak gibi sosyal etkileşim içeren faaliyetler son derece etkili tanıtım ve pazarlama kanallarıdır.

Güney Sudan'da yeni bir hizmet veya ürünün işyeri/marka/ürün görünürlüğünü artırmak ve yeni müşterilere ulaşmak için sayılan yöntemlerden bir veya bir kaç tercih edilebilir.

4.17 Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler

Güney Sudan petrol sektöründe alıcıların ve tüketicilerin petrol ürünlerinde neye önem verdikleri, seçim kriterleri ve öncelikleri şunlar:

-Ürün kalitesi ve spesifikasyonlar

Hafif/orta petrol türleri (sweet / düşük sülfürlü) tercih edilmekte olup rafineriye uygunluk, işlenme maliyeti, taşıma vs. unsurlar önem taşımaktadır.

Güney Sudan’da “Dar Blend”, “Nile Blend” gibi farklı karışımlar bulunmaktadır; bunların özellikleri (ağırlık, asidite, sülfür oranı, wax içeriği vb.) alıcıların tercihlerini etkilemektedir.

-Stabilite ve süreklilik

Alıcıların tercihlerinde, petrol arzında kesintisiz tedarik büyük önem taşımaktadır. Siyasi istikrar, altyapı güvenliği, boru hattı durumu, savaş/güvenlik riski gibi etkenler büyük rol oynamaktadır.

Nakliye ve lojistik akışkanlığı önemli olup boru hattı, rafineri kapasitesi, transit yollar, liman erişimi gibi faktörler maliyeti ve güvenliği etkilemektedir.

-Maliyet / Fiyat

Petrol fiyatları ve taşıma maliyetleri doğrudan pazarlama stratejisini etkilemektedir. Uzak yerlerde lojistik maliyetler yüksek olunca alıcılar alternatif kaynaklara yönelmektedir.

Ek vergiler, ithalat / ihracat düzenlemeleri, transit ücretleri, boru hattı bakım/onarım maliyetleri gibi ek giderler de toplam maliyeti arttırmaktadır.

-Risk / jeopolitik faktörler

Politik istikrar, güvenlik, boru hattı üzerindeki çatışma bölgeleri gibi riskler alıcıların kararlarını etkilemektedir. Özellikle büyük alıcılar, risk sigortası veya alternatif tedarik kaynaklarına sahip olmayı istemektedir.

Ayrıca, uluslararası düzenlemeler, çevresel standartlar / karbon-emisyon mevzuatı da giderek daha önemli hale gelmektedir. Alıcıların gelecekte daha sıkı çevre/temizlik kriterlerine uyan petrol ürünlerini tercih edeceği değerlendirilmektedir. Bu konuda Güney Sudan’ın mevcut durumu sınırlı olmakla birlikte uluslararası ortaklıklar bu yönde baskı oluşturmaktadır.

-Ortaklık / Yerli Katılım

Yerel kurumlar (örneğin devlet petrol şirketi Nilepet) ile yabancı firmalar arasında işbirlikleri önem taşımaktadır.

-Uluslararası Yatırım ve İşbirlikleri Artışı

Çin (CNPC), Malezya (Petronas), Hindistan (ONGC) gibi büyük şirketler upstream ve downstream projelerde aktif rol almaktadır.

Bölgesel işbirlikleri ve yabancı sermayeli ortak girişimler yaygınlaşmakta olup Bentiu Rafinerisi gibi tesislerin, stratejik ortaklıklarla kapasite artırma projeleri gündeme gelmektedir.

-Altyapı Geliştirme

Boru hatları, depolama tesisleri, lojistik ağlar, liman transit yollarının iyileştirilmesi gibi projeler üzerinde durulmaktadır. Özellikle petrolün denizaşırı pazarlara aktarımı için transit güzergâhların güvenliği önem taşımaktadır.

Rafineri kapasitesinin artırılması, petrol ürünlerinin işlenmesi ve yerel tüketim için dağıtım kanallarının geliştirilmesine yönelik projeler gündemdedir.

-Risk Yönetimi ve Çeşitlendirme

Alıcılar, tedarik kesintisi riskine karşı alternatif kaynaklara yönelmektedir. Örneğin, alıcılar üretimdeki duraksamalar ya da boru hattı hasarları nedeniyle başka bölgelerden petrol ithal etme stratejilerine ağırlık vermektedir.

4.18 Sektörde Vergiler (gümrük vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, ilave gümrük vergisi, anti dumping vergisi v.b.)

Güney Sudan’da petrol sektöründeki vergi uygulamaları bazen özel anlaşmalara, saha lisanslarına, üretim anlaşmalarına (Production Sharing Agreements / PSA’lar) ya da devlet ile şirket arasındaki sözleşmelere bağlı olarak değişebilmektedir. Bu nedenle “genel kanun”dan farklı şartlar olabilmektedir.

Kur farkı, döviz kuru politikaları, enflasyon ve mali yıl değişimleri vergi oranlarını ve uygulamalarını etkilemektedir. Mevcut kaynaklarda “petrol ürünleri ithalatı” ya da “ham petrol ihracı” gibi özel durumlarda vergileme detayları tam açık olmayabilmektedir; bazı uygulamalar pratikte farklılık gösterebilmektedir. Aşağıda petrol sektörüne ilişkin mevcut vergi yapısı açıklanmaktadır.

-İşletme Kar Vergisi (Business Profit Tax, BPT)

Finans Kanunu 2024/2025 ile BPT’de bazı değişiklikler yapılmış durumdadır. Petrol sektörü şirketleri için BPT oranı geçmişte yaklaşık %30 olarak açıklanmıştır.

İthal edilen mallar üzerinden “advance BPT” (öne alınan BPT) gibi uygulamalar da var; ithal mallarda bu ön vergi/ödenmişlik kredisi mekanizması devrede bulunmaktadır.

-Gümrük Vergileri (Customs Duties / Import Duty)

Petrol faaliyetleri özelinde, Petrol Yasası (Petroleum Act) gereği, sektörde faaliyet gösteren şirketlerin gümrük vergisi ve ithalat vergileri ödemesi zorunludur.

Finans Kanunları’nda (örneğin 2021/2022, 2024/25) gümrük vergileri, özel eşyalar, petrol ürünleri veya mineral yağ ürünleri gibi kategoriler üzerinden tarifeler belirlenmiş değişiklikler olmuştur. Örneğin “mineral fuels, mineral oils ve distile ürünleri” gibi ürünlerin belirli gümrük tarifesi oranlarının Finans Kanunuyla düzenlendiği görülmektedir.

-KDV / Satış Vergisi (Sales Tax, VAT / Sales / Goods & Services Tax)

Güney Sudan’da KDV (VAT – Katma Değer Vergisi) yerine daha çok satış vergisi (sales tax) uygulaması bulunmaktadır. Satış vergisi oranları ithal mallar, yerli ürünler ve belli hizmetler için farklı oranlarda; Finans Kanunları ile zaman içinde bu oranlarda artış / değişiklik yapılmıştır. Örneğin, bazı yerlerde satış vergisi (sales tax) %18 iken, ithal mallar ve belirli hizmetlerde %20’ye çıkarılması teklif edilmiştir.

-Özel Tüketim Vergisi / Excise Tax

-Bazı petrol ürünlerine / akaryakıt ürünlerine özel tüketim vergileri (excise tax) ya da harçlar uygulanmaktadır. Ancak, petrolün ham halinde çıkarılması / ihracı ile akaryakıt dağıtımında özel tüketim vergisinin tam olarak hangi ürünlerde ve hangi oranlarda uygulandığı yasa / düzenleyici kaynaklarda net şekilde yer almamaktadır.

-Kaynak Kira Vergisi (Resource Rent / Royalties / Rentals)

Petrol şirketlerinin faaliyetlerinden elde edilen kaynak kira (royalty), kira (rental) ücretleri gibi ödemeler bulunmaktadır. Yasada petrol çıkarma lisansı, saha kiralama, üretimden pay gibi ögeler bulunmaktadır. Bu ödemeler genelde devletin (Merkez Hükümeti) milli gelir fonuna aktarılmaktadır.

-Vergi Muafiyetleri / İstisnalar

Bazı yasalar ve petrol anlaşmaları (petroleum agreements) ithalat / gümrük vergileri, bazı masraflar için muafiyet öngörebilmektedir. Yasada, lisans sahiplerinin faaliyetleri için vergi / gümrük muafiyetleri gibi teşvik unsurları bulunmaktadır. Ayrıca, Finans Kanunları'nda istisna ve muafiyetler için belirlenmiş hükümler mevcuttur.

-Anti-Dumping / İlave Vergiler

Anti-dumping vergisi (anti-dumping) ya da sektör özelinde ithalat üzerine uygulanan ilave vergiler hakkında açıkça bahsedilmiş bir uygulama mevzuatı bulunmamaktadır. Ancak, ithalat gümrük vergileri + satış vergisi + özel tüketim vergileri gibi kombinasyonlar bazen “ilave yük” oluşturmakta olup ayrıca lisans / akreditasyon / izleme / güvenlik / ithalat izinleri ile ilgili ek harçlar da uygulanabilmektedir.

Sonuç olarak, Güney Sudan'daki gümrük vergi uygulamaları ile yürürlükteki mevzuat çoğu zaman örtüşmemekte ve karşımıza tartışmalı vergi uygulamaları çıkabilmektedir. Bu nedenle ithalat işlemlerinden önce ülkede faaliyet gösteren gümrük müşavirliği/nakliye şirketlerinden bilgi alınması tavsiye edilmektedir. Ayrıca gümrük işlemlerindeki karmaşıklık nedeniyle gümrük işlemlerindeki sorumluluğun ithalatçı firmaya bırakılması isabetli olacaktır.

4.19 Varsa Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller

Güney Sudan petrol sektöründe fiilen ya da potansiyel olarak öne çıkan tarife dışı engeller aşağıda açıklanmaktadır.

-İhracat Transit Ücretleri ve Boru Hattı Üzerinden Geçiş Sorunları

Güney Sudan, denize kıyısı olmadığı için petrol ihracatı büyük oranda Sudan'ın boru hattı altyapısı (özellikle Petrodar/BAPCO hattı) üzerinden yapılmaktadır. Geçiş ücretleri ya da transitle ilgili anlaşmazlıklar bazen ihracat akışını bozabilmektedir.

-Hukuki ve Düzenleyici Belirsizlik, Şeffaflık Eksikliği

Petrol gelirlerinin toplanması, sözleşmelerin takibi, lisans haklarının durumu, devlet ile özel sektör anlaşmaları konularında şeffaflık oldukça sınırlıdır. Bazı anlaşmalar, saha lisansları veya üretim paylaşım sözleşmeleri (PSA) net olmayan şartlar içerebilmektedir.

Gelirlerin hesaplara nasıl aktarıldığı, hangi payların devlet / şirket arasında nasıl bölüştürüldüğü, gözetim mekanizmalarının gücü gibi konularda belirsizlikler bulunmaktadır. Bu durum dış yatırımcı güvenini azaltmaktadır.

-Vergi ve Diğer Sarkmalar / Ek Yükler

-Bazı durumlarda ithalat, transit ya da ihracat ile ilgili izinler, lisanslar, izin süreçleri çok karmaşık ve ağır olabilmektedir. Bunlar doğrudan tarifeden ziyade idari engeller şeklinde uygulanmaktadır.

İhracatçılarımızın ülke pazarında karşılaştıkları genel tarife dışı engellere verilebilecek diğer örnekler aşağıdadır:

- Gümrük vergileri hesaplama yönteminin haber verilmeksizin sıklıkla değiştirilmesi,

- Dâhili vergilerin bir kısmının henüz ithalat aşamasında tahsil edilmesi,
- Gümrük vergilerinin büyük kısmının eşya Kenya'daki Mombasa limanındayken ABD Doları üzerinden tahsil edilmesi, eşya Nimule Gümrük Kapısından ülkeye girerken yeniden gümrük denetiminin yapılarak kalan vergilerin yerel para birimi (South Sudanese Pound)) üzerinden tahsil edilmesi, yine aynı eşyanın Juba'daki Nesitu Yol Kontrol Noktasına geldiğinde yeniden denetiminin yapılması,
- Yol güzergâhlarında (özellikle Nimule-Juba arasında) bulunan kontrol noktalarında zaman zaman karşılaşılan engellemeler ve araç sahiplerinden yasa dışı para toplanması,
- Tüm ithalatlarda zorunlu Sevk Öncesi İnceleme (Pre-export Verification) uygulaması.

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar

Güney Sudan petrol & doğalgaz *upstream* piyasasının genişleyip 2024-2032 döneminde önemli bir büyüme potansiyeli taşıdığı değerlendirilmektedir. Pazar değerinin 9.63 milyar ABD dolarından 13.91 milyar ABD dolarına çıkması beklenmektedir.

Petrol üretim kapasitesinin halen tam kapasitesi kullanılmamakta, bazı sahalar “force majeure” ilan edilmiş durumdaydı (blok 3 ve 7’de) ama bu durumların kaldırılmasıyla üretimin yeniden eskiye dönmesi yönünde beklentiler mevcuttur.

Türk firmalarının bu alanda rekabet avantajı sağlayabilecekleri birçok başlık bulunmaktadır:

-Ekipman ve Teknoloji Tedariki (Upstream & Midstream)

-Petrol sondaj ekipmanları, boru hatları, pompalar, akışkan kontrol sistemleri, “gelling” gibi ham petrol taşımadaki teknik sorunları giderici ekipmanlara talep yoğun olup bu ürünlerin daha kolay ihraç edilebileceği düşünülmektedir. Yine depolama tankları, petrol ve ürün depolama terminalleri, acil müdahale (spill response) ekipmanlarına ihtiyaç bulunmakta olup bu ürünlerin ticaretine yoğunlaşabileceği değerlendirilmektedir.

-Rafineri & İşleme Tesisleri

Rafinerilerin modernizasyonu, kapasite artışı, ya da yeni rafineri yatırımları için teknoloji, mühendislik hizmetleri, EPC (Engineering, Procurement, Construction) yükleniciliği alanlarında fırsatlar mevcuttur.

-Depolama & Lojistik Altyapısı

-Ham petrolün ya da petrol ürünlerinin ihracata ya da ülke içi dağıtıma hazırlanması için depolama tesislerinin kurulması önem taşımaktadır.

Boru hattı bakım-onarımı, ısıtma (özellikle “wax” içeriği yüksek petrolün taşınmasındaki jelleşme sorunu gibi teknik zorluklar) için destek ekipmanları gerekmektedir.

Liman, terminal, tanker ve nakliye altyapısı; özellikle kıyıya çıkış, transit yolları bakımından lojistik şirketlerine ihtiyaç olduğu değerlendirilmektedir.

-Yatırım / Ortaklık Fırsatları

-Güney Sudan devlet kuruluşları (örneğin Nilepet) ile özellikle rafineri, depolama veya yeni saha geliştirme projeleri alanlarında ortak projelere girme potansiyelinin mevcut olduğu değerlendirilmektedir.

-Konferans, Eyalet İşbirliği ve Politik Destek

South Sudan Oil & Power (SSOP) gibi enerji konferans ve sergileri Türk şirketleri için hem pazarı tanıma, hem yerel ortak bulma, hem de sözleşme imzalama açısından fırsatlar barındırmaktadır.

Türkiye ile Güney Sudan arasında diplomatik temaslar ve ticaret anlaşmaları geliştikçe avantajlı muameleler, teşvikler, vergisel avantajlar ya da ithalat-ihracat prosedürlerinde kolaylıklar sağlanabileceği değerlendirilmektedir.

6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler

Güney Sudan'a ihracatta lojistik-gümrük giderlerinin yüksekliği ülkeyle dış ticareti zorlaştıran bir unsurdur. Yine, ülkedeki kronik siyasi istikrarsızlık ortamı ve ekonomik dalgalanmalar iç talebi daraltıcı etkisiyle ihracat pazarını tehdit etmektedir. Petrol sektöründe fırsatlar kadar, bazı önemli riskler ve ön hazırlık gerektiren konular da bulunmaktadır:

Güvenlik durumu ve lojistik riskler; boru hatlarının çatışma bölgelerinden geçmesi, transit güzergâhların istikrarı önem taşımaktadır.

Ülkede, siyasi belirsizlik, hukuk, mülkiyet ve lisans haklarına dair şeffaflık eksikliği mevcuttur. Yerel düzenlemeler ve vergileme konuları; muafiyetler olsa da bunların uygulanması çoğunlukla pratikte beklendiği gibi hayata geçirilememektedir.

Döviz riski, ödeme garantileri, finansman ve nakit akışı problemleri ülkede her zaman karşılaşılan bir sorun olarak varlığını sürdürmektedir.

Altyapının genel zayıflığı; yollar, elektrik, su, liman gibi destek altyapılarının yetersiz olması lojistik maliyetlerin yükselmesine neden olmaktadır. Ülkede altyapı son derece yetersizdir.

7. Petrol Sektöründe İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler

Güney Sudan'ın petrol sektörü, ülke ekonomisinin bel kemiğini oluşturmakla birlikte ciddi altyapı, güvenlik, finansman ve yönetim sorunlarıyla karşı karşıyadır. Bu ortam, Türk firmaları için hem riskler hem de fırsatlar barındırmaktadır.

Ülkede petrol sondaj ekipmanları, boru hatları, pompalar, akışkan kontrol sistemleri gibi ham petrol taşımadaki teknik sorunları giderici ekipmanlara talep yoğun olup bu ürünlerin daha kolay ihraç edilebileceği düşünülmektedir. Ayrıca Türk firmaları için teknik hizmetler, lojistik çözümler ve kapasite geliştirme projelerinde fırsatlar bulunmakta olup bu alanlarda işbirliği projelerinin geliştirilebileceği değerlendirilmektedir.

Bu alanlarda başarı için:

1. Yerel ortaklıklar kurulmalı,
2. Eximbank ve uluslararası finansman mekanizmaları etkin kullanılmalı,
3. Risk yönetimi ve güvenlik tedbirleri ön planda tutulmalı,
4. Azerbaycan, Irak ve Türkmenistan'da edinilen petrol/gaz alanındaki Türkiye'nin enerji deneyimi örnek alınmalı,

Sonuç olarak, Güney Sudan petrol sektöründe Türk firmaları, altyapı eksikliği ve teknoloji ihtiyacını avantaja dönüştürebilir. Türkiye'nin diplomatik ve ticari desteğiyle bu sektörde kalıcı ve güçlü bir yer edinmenin imkan dahilinde olduğu değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte, ülke pazarında yer almak isteyen firmalarımızın Güney Sudan'ı ziyaret ederek yerinde pazar araştırması yapması ve tüketici tercihleri ve rekabet şartları hakkında bilgi edinmesi önemle tavsiye edilir.

8. Belirtilmesinde Fayda Görülen Diğer Hususlar

Güney Sudan'daki hukuki süreçler değişken ve belirsiz olduğundan yüksek hacimli ticari anlaşmalar için yerel bir mali danışmanla/avukatla çalışılması önemle tavsiye edilir.

Ayrıca iş kültürü ile ilgili olarak ise aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi uygun olacaktır:

Güney Sudan’da Doğu Afrika kabile kültürü yaygın olup, ülke halkı kendilerini -ağırlıklı olarak Arap Müslüman olan Kuzey Sudanlılardan ayıran tanımlayıcı faktörler olarak- Afrika etnik mirası ve Hristiyan inançları temelinde tanımlarlar.

Güney Sudanlılar, ülkelerinin bölünerek ayrıldıkları Sudan (Kuzey) ile karıştırılmasından ve kendilerine “Sudanlı” olarak hitap edilmesinden hoşlanmazlar ve bu rahatsızlıklarını karşısındakine belli ederler. Bir yabancıнын Güney Sudan’ın Sudan’dan farklı ve bağımsız bir ülke olduğunu bilmelerinden ise memnuniyet duyarlar.

9. Genel Değerlendirme

Güney Sudan, Afrika kıtasının en genç devleti olup, ekonomisi büyük ölçüde petrol ihracatına bağımlıdır. Ülkenin bütçe gelirlerinin %85–90’ı petrol satışlarından sağlanmaktadır. Petrol sahalarının büyük bölümü Upper Nile ve Unity eyaletlerinde yoğunlaşmıştır; ihracat ise hâlen Sudan üzerinden Kızıldeniz’e uzanan boru hattı aracılığıyla yapılmaktadır.

Güney Sudan’ın petrol sektörü, siyasi istikrarsızlık ve güvenlik sorunları nedeniyle yüksek riskli bir pazar görünümündedir. Ancak ülkenin ithalata bağımlı yapısı, altyapı eksiklikleri ve uluslararası firmaların hâkimiyetine rağmen çeşitlilik arayışı, Türk firmaları için önemli fırsatlar barındırdığı değerlendirilmektedir.

Türk firmalarının pazara giriş stratejisinin; yerel ortaklıklar, Eximbank destekleri ve sigorta mekanizmaları, lojistik alternatifleri ve risk yönetimi üzerine kurulmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir. Bu itibarla, hem kısa vadeli ihracat hacminin artırılabilceği hem de uzun vadeli stratejik yatırımlara zemin hazırlanabileceği değerlendirilmektedir.

10. Yararlı Adresler

Aşağıdaki resmi web sitelerine ülke hakkında genel bir fikir edinmek açısından yer verilmiş olup; sayfa içeriklerinin güvenilir olmadığı ve uzun süredir güncellenmediği unutulmamalıdır.

Güney Sudan Petrol Bakanlığı: <https://mop.gov.ss/>

Güney Sudan Ticaret Bakanlığı: <https://motiss.org/>

Güney Sudan Maliye ve Planlama Bakanlığı: <http://www.mofp.gov.ss/>

Güney Sudan Ulusal Gelir İdaresi: <https://nra.gov.ss/>

Güney Sudan Merkez Bankası: <https://boss.gov.ss/>

Nile Petrolum Şiketi: <https://nilepet.com/>

11. Kaynakça

<https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/afrika/guney-sudan/genel-bilgiler>

Uluslararası Ticaret Merkezi Pazara Giriş Haritası <https://www.macmap.org/>

Uluslararası Ticaret Merkezi Küresel Ticaret Yardım Masası

<https://globaltradehelpdesk.org/en>

Ticaret Bakanlığı Güney Sudan Teknik Engeller Raporu

<https://teknikengel.ticaret.gov.tr/guney-sudan>

<https://www.kolayihracat.gov.tr/>

<https://www.britannica.com/place/South-Sudan>
<https://www.worldbank.org/en/country/southsudan/overview>
<https://mafs.gov.ss/>
<https://www.trademap.org/>
<https://datareportal.com/reports/digital-2024-south-sudan>
<https://ipisresearch.be/wp-content/uploads/2021/12/2021-South-Sudan-Checkpoint-Economy-Full-Report.pdf>
<globaltaxnews.ey.com+2taxnews.ey.com+2>
<South Sudan News Agency+2britacom.org+2>
<Oil, Gas and Energy Journal+2pipeline-journal.net+2>
<pipeline-journal.net+2Dabafinance+2>
<mexicohistorico.com+2PeaceRep+2>
<Maritime Professional+3Oil, Gas and Energy Journal+3Anadolu Ajansı+3>
<africanpeace.org>
<zawya.com+2africanpeace.org+2>
<Africa News - Notizie dall'Africa+1>

YASAL UYARI

Burada yer alan bilgi, yorum ve tavsiyeler yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Burada yer alan ve hiçbir şekilde yönlendirici nitelikte olmayan içerik, yorum ve tavsiyeler genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Burada yer alan bilgiler Juba Ticaret Müşavirliği tarafından genel bilgilendirme amacı ile hazırlanmıştır.

Hiçbir şekilde yönlendirici nitelikte olmayan bu içerik, genel anlamda bilgi vermeyi amaçlamakta olup; bu içeriğin, müşterilerin ve diğer yatırımcıların alım satım kararlarını destekleyebilecek yeterli bilgileri kapsamayabileceği dikkate alınmalıdır. Bu sayfalarda yer alan çeşitli bilgi ve görüşlere dayanarak yapılacak ileriye dönük yatırımlar ve ticari işlemlerin sonuçlarından ya da ortaya çıkabilecek zararlardan Ticaret Bakanlığı sorumlu tutulamaz.